

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Історичний факультет
Кафедра нової та новітньої історії зарубіжних країн

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
з науково-педагогічної та навчальної роботи

(Пшеничний Т.Ю.)

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Нова та новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки

для студентів

Галузь знань	03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність	032 «Історія та археологія»
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	Краєзнавство, екскурсознавство та історико-культурний туризм
Вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	екзамен

Викладач: Городня Наталія Данилівна, доктор історичних наук, доцент, професор кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн

Корнієнко Аліна Юріївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн

Пролонговано на ___/___ н.р.

_____ («_____») «_____» _____ 20__ р.

Пролонговано на 20__/20__ н.р.

_____ («_____») «_____» _____ 20__ р.

Розробник: Городня Наталія Данилівна, доктор історичних наук, доцент, професор кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн
Корнієнко Аліна Юріївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн

Затверджено на засіданні кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн

Протокол № 13 від 30 травня

Завідувач кафедри

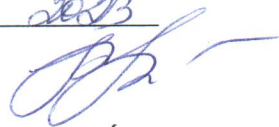

Машевський О.П.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол № 10 від 25.06 2013

Голова науково-методичної комісії

Терес Н.В.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – розкриття змісту політичних, економічних, суспільних і культурних процесів у провідних державах Західної Європи і Північної Америки в новий і новітній періоди всесвітньої історії, з XVII ст. до 1918 р. та від завершення Першої світової війни до початку XXI ст., їхньої ролі у світовому історичному процесі.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

Знати основні процеси і події з історії країн Європи і Америки у попередній історичний період.

Вміти визначати особливості розвитку Європи і Америки у різних сферах (державного устрою, політичній, соціальній, економічній, культурній), порівнювати їх з розвитком країн інших регіонів світу.

Володіти навичками критики джерел, порівняльного аналізу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна знайомить студентів з основними подіями в історії ключових держав Західної Європи (з XVII ст.) і США (з часу утворення) до початку XXI ст., а також з провідними тенденціями їхнього розвитку і чинниками, що їх обумовили; ставить ці держави у контекст глобальної історії, визначає їхню роль і місце в ній. Висвітлюються процеси модернізації цих держав, включаючи трансформацію політичних і економічних структур, матеріальної і духовної культури, перехід від традиційного до модерного і постмодерного суспільства, та шляхи, якими ці зміни відбувалися. Простежується їхній вплив на долі народів світу.

4. Завдання (навчальні цілі): формування у студентів розуміння основних політичних, суспільних, економічних і культурних процесів у ключових державах Західної Європи (з XVII ст.) і США (з часу утворення) до початку XXI ст., спільного і особливого у їхньому розвитку, їхнього місця у світовому історичному процесі.

Студенти повинні *знати і вміти* оцінювати основні процеси, події, тенденції і динаміку розвитку провідних країн Західної Європи і США, найбільш важливі події в міжнародних відносинах за їхньою участю; ставити в їх контекст глобальної історії.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумко- вій оцінці з дисциплі- ни
Код	Результат навчання			

1.1	<i>Знати</i> основні події і процеси у суспільно-політичній, економічній і культурній сферах в ключових країнах Західної Європи і в Північній Америці з середини XVII ст. до 1918 р. в умовах становлення і розвитку індустріального суспільства; основні події і процеси в міжнародних відносинах 1870-1914 рр., їхні причини, результати і наслідки; причини і перебіг Першої світової війни, найбільш важливі події на фронтах і в дипломатичній сфері; характеристику внутрішнього становища і внутрішньої політики держав-учасниць.	<i>Лекції, семінари, самостійна робота</i>	<i>Модульна контрольна робота ЗМ1, екзамен</i>	6% 20%
1.2	<i>Знати</i> основні події і процеси у суспільно-політичній, економічній і культурній сферах в ключових країнах Західної Європи і США у період від завершення Першої світової війни до початку XXI ст.	<i>Лекції, семінари, самостійна робота</i>	<i>Модульна контрольна робота ЗМ2, екзамен</i>	6% 20%
2.1	<i>Вміти</i> характеризувати і оцінювати основні події, процеси і тенденції розвитку ключових країн Західної Європи з сер. XVII ст. до 1918 р., а також ситуацію у сфері міжнародних відносин, динаміку і напрямки її розвитку на основі аналізу історичних джерел і наукової літератури	<i>Семінари, самостійна робота</i>	<i>Усне опитування (доповіді, коментарі, обговорення, колоквіум) ЗМ1</i>	12%
2.2	<i>Вміти</i> характеризувати і оцінювати основні події, процеси і тенденції розвитку ключових країн Західної Європи і США з 1918 рр. до початку XXI ст. на основі аналізу історичних джерел і наукової літератури	<i>Семінари, самостійна робота</i>	<i>Усне опитування (доповіді, коментарі, обговорення, колоквіум) ЗМ2</i>	12 %

3.1	Вміти чітко, логічно, структуровано і аргументовано викладати знання і аналіз з проблематики курсу усно і письмово	Семінари, самостійна робота	Усне опитування ЗМ1 Усне опитування ЗМ2	12% 12%
-----	--	--------------------------------	--	----------------

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2.	2.1	2.2.	3.1
Програмні результати навчання (назва)					
ПРН 1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний період або проблему (в тому числі з краєзнавства, історико-культурного туризму та екскурсійної справи)			+	+	+
ПРН 2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності	+	+	+	+	+
ПРН 3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел	+	+	+	+	+
ПРН 7. Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах			+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

Семестрове оцінювання:

1. Оцінювання роботи під час семінарських занять ЗМ 1: РН 2.1, 3.1 – 24 бали/14 балів*

2. Оцінювання роботи під час семінарських занять ЗМ 2: РН 2.2, 3.1 – 24 бали/14 балів.

3. Модульні контрольна робота з тем ЗМ 1: РН 1.1 – 6 балів/4 бали

4. Модульні контрольна роботи з тем ЗМ 2: РН 1.2 – 6 балів/4 бали

5. Академічне есе з тем ЗМ 1: РН 3.1 – 0

6. Академічне есе з тем ЗМ 2: РН 3.1 – 0

* максимальний бал / пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

Підсумкове оцінювання:

Форма оцінювання – екзамен

Максимальна кількість балів, які може отримати студент – 40 балів;

Оцінюються такі результати навчання студента:

знання історичних фактів, розуміння процесів і тенденцій розвитку держав Західної Європи і США у XVII – на початку XX ст. (до 1918 р.); вміння з'ясувати причини і простежити хід подій і процесів, визначити їхні рушійні сили, встановити причинно-наслідкові зв'язки між конкретними процесами і подіями, оцінити місце і роль провідних держав Європи і США у глобальній історії періоду, що вивчається.

Форма проведення екзамену – письмово-усна, види завдань – завдання, які потребують розгорнутих відповідей, співбесіда.

Мінімальний пороговий рівень екзаменаційної оцінки, за якої іспит вважається складеним – 24 бали.

Необхідна умова допуску до екзамену: студент не допускається до екзамену, якщо під час семестру набрав менше ніж 20 балів (критично-розрахунковий мінімум). Рекомендований мінімум допуску до екзамену 36 балів.

7.2. Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових модулів – бали, отримані під час семінарів (усні опитування); за виконання академічних есе; під час модульного контролю (за виконання тестових завдань) – та бали, отримані під час складання підсумкового контролю (екзамену) за виконання запропонованих завдань.

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів і завершується рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу.

До змістового модулю 1 (ЗМ1) входять теми 1-6, до змістового модулю 2 (ЗМ2) – теми 7–12.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється в двох формах: семестрове оцінювання (контрольні роботи, усне опитування, академічні есе) і підсумкове оцінювання (екзамен).

Загальна сума балів – 100 балів. З них семестрове оцінювання – максимум 60 балів; підсумкове оцінювання (екзамен) – максимум 40 балів.

<i>Змістовий модуль 1</i> Суспільно-політичний, економічний і культурний розвиток країн Західної Європи і Північної Америки (XVII ст. – 1918 р.)	<i>Змістовий модуль 2</i> Суспільно-політичний, економічний і культурний розвиток країн Західної Європи і Північної Америки (1918 р. – початок XXI ст.)	<i>Екзамен</i>
30 залікових балів (максимум)	30 залікових балів (максимум)	

Самостійна робота (академічне есе)	Семінар. заняття	Модульний контроль	Самостійна робота (академічне есе)	Семінар. заняття	Модульний Контроль	40 балів (максимум)
-	24 (максимум) 6 семінарів по 4 бали макс.	6 бали (макс.)	-	24 (максимум) 6 семінарів по 5 балів макс.	6 балів (макс.)	

Продовж семестру оцінюється робота студента *під час кожного семінару* (доповідь, коментарі, доповнення, участь у дискусії). Під час семінару студент може отримати до 3 балів. Критеріями оцінювання відповіді студента під час семінару є:

- зміст виступу, повнота розкриття питання 2 бали
- структура, логіка викладення матеріалу / використання джерел і наукової літератури 2 бали

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться модульні **контрольні роботи**. Контрольні роботи вміщують 6 тестових завдань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 1 бал.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

Екзаменаційний білет містить чотири завдання, які потребують розгорнутих відповідей, кожне з яких оцінюється в 10 балів. Усього 40 балів.

Критерії оцінювання відповідей на завдання, які потребують розгорнутих відповідей:

Відповідь змістовна, добре структурована, продемонстровано відмінні знання історичних фактів, розуміння основних процесів і тенденцій, причинно-наслідкових зв'язків між ними, знання джерелі і наукової літератури по темі 10

Відповідь змістовна, добре структурована, продемонстровано відмінні знання історичних фактів, розуміння основних процесів і тенденцій, причинно-наслідкових зв'язків між ними 9

Відповідь змістовна, продемонстровано знання історичних фактів, розуміння основних процесів і тенденцій, причинно-наслідкових зв'язків між ними, проте відповідь не достатньо структурована / не достатньо аналітична / наявні окремі фактологічні помилки 8-7

Відповідь відображає знання фактичного матеріалу з питання, але розкриває його не повно та / не достатньо структурована / не достатньо аналітична / наявні окремі суттєві фактологічні помилки 6-5

Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі фактичного 4-3 матеріалу

Відповідь має значні помилки / майже відсутня

2-1

Умовою допуску до екзамену є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 20 балів (**критично-розрахунковий мінімум**). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт. **Рекомендований мінімум** для допуску до екзамену – 36 балів.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	Екзамен	Підсумкова оцінка
Мінімум	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Тематичний план лекцій, семінарських занять і самостійної роботи

№	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Суспільно-політичний, економічний і культурний розвиток країн Західної Європи і Північної Америки (XVII ст. – 1918 р.)				
1	Тема 1. Вступ. Предмет та завдання курсу. Література. Основні історичні процеси в Європі в XVII – XVIII ст., у XIX – на початку XX ст. Становлення і розвиток індустріального суспільства	4	4	6
2	Тема 2. Франція у XVII ст. - 1918 рр.	2	2	4
3	Тема 3. Англія / Велика Британія у XVII ст. - 1918 рр..	2	2	4
4	Тема 4. Об'єднання Італії й Німеччини. Німецька імперія у 1871-1918 рр.	2	2	4
5	Тема 5. Утворення США. Громадянська війна. США в 1865-1918 рр.	2	2	4
6	Тема 6. Перша світова війна, її причини і наслідки	4	1	4
7	Модульна контрольна робота (тест)		1	4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Основні тенденції розвитку країн Західної Європи і США (1918 р. – початок XXI ст.)				
8	Тема 7. Встановлення Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин	2	4	4
9	Тема 8. Країни Західної Європи та Північної Америки в 1918-1945 рр.	2	2	4
10	Тема 9. Друга світова війна: передумови, причини, наслідки	4	4	6
11	Тема 10. Ялтинсько-Потсдамська система міжнародних відносин.	2	2	4
12	Тема 11. Країни Західної Європи та Північної Америки в роки біполярного протистояння.	2	2	4

13	Тема 12. Нові виклики XXI ст для країн Західної Європи та Північної Америки	2	1	4
14	Модульна контрольна робота (тест)		1	4
	Усього за семестр	30	30	60

Загальний обсяг – 120 год.

З них: лекції – 30 год., семінарські заняття – 30 год., самостійна робота – 60 год.

9. Рекомендовані джерела і література:

Основні:

1. Гончар Б.М., Городня Н.Д. Нова історія країн Європи та США. 1870-1918 роки : підручник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. – 413 с.
2. Нова історія країн Західної Європи й Північної Америки. XVII – 60-ті рр. XIX століття: підручник / Б.М. Гончар, О.П. Машевський, Н.С. Папенко та ін. ; за ред. Б.М. Гончара. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2013.

Додаткові:

3. Ададуrow, В. Історія Франції. Королівська держава та створення нації (від початків до кінця XVIII століття). Львів: Вид-во УКУ, 2002.
4. Арон Р. Мир і війна між націями. – К., 2000.
5. Гантінгтон С. Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку. – Львів, 2006.
6. Гончар Б.М. "Кризова дипломатія": СРСР і США в конфліктах "третього світу" (70-80-і роки) / Б.М. Гончар. – Київ, 1992. – 172 с.
7. Дейвіс, Н. Європа: Історія. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2008.
8. Дюррозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. – Київ : Основи, 2005.
9. Дейвіс, Норман. Європа. Історія. К., 2000.
10. Дубов Д.В. Публічна дипломатія США в добу холодної війни : [як США завойовували "серця та розум людей", у дзеркалі розсекречених документів ЦРУ] : аналіт. доповідь / Д. Дубов ; Нац. ін-т стратег. досліджень, Центр безпекових досліджень. – Київ : НІСД, 2020. – 162с.
11. Іваницька О.П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-1945) : навч. посібник для студентів ВНЗ / О.П. Іваницька ; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – Київ : Слово, 2013. – 619с.
12. Історія країн Західної Європи та Північної Америки нового часу : Практикум для студентів історичного факультету. – Львів : Львівський національний університет ім. І.Франка. – Ч. 1. – 2002. – 152 с.
13. Кіссінджер Г.А. Дипломатія / Генрі Кіссінджер ; [пер. з англ. М. Гоцацюка, В. Горбатька]. – Київ : КМБУКС, 2018. – 863с.
14. Копійка В., Шинкаренко Т. Європейський Союз: заснування і етапи становлення. – К., 2001.
15. Лангевіше Д. Нація, націоналізм, національна держава в Німеччині і в Європі. – К., 2008.
16. Мицик Л.М. Новітня історія країн Європи та Америки (1918 - 2007) : навчальний посібник для самостійної роботи студента / Л.М. Мицик, Ю.В. Кузьменко. – Київ : Академвидав, 2008. – 544с.

17. Нова історія країн Західної Європи й Північної Америки. XVII - 60-ті роки XIX століття : підручник для студентів вищ. навч. закл. / [Б.М. Гончар та ін] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ : Київський університет, 2013. – 735
18. Панкова Є.В. Історія Європи : Навчальний посібник / Є.В. Панкова. – Київ : Альтерпрес, 2007. – 352 с.
19. Пик С.М. Таємна дипломатія і розвідка у міжнародних відносинах : підручник / Пик С.М. ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 491с.
20. Сучасна дипломатія: світовий досвід, національна специфіка. Організація Об'єднаних Націй у світовій політиці = Modern diplomasy: world experience, national specific character. United Nations in the world politics : Міжнар. науково-практична конференція 14-15 червня 1999 р., Київ. – Київ, 1999. – 184с.
21. Тейлор Дж. А. Габсбургська монархія 1809-1918. – Львів, 2002.
22. Тіндалл Дж., Шай Д. Історія Америки. – Львів, 2010.
23. Тіндалл Дж., Шай Д. Історія США. – К., 2013.
24. Цьольнер, Еріх. Історія Австрії. – Львів, 2001.
25. Hobsbaum Eric. The Age of Empire, 1875-1914. New York, 1989; Хобсбаум Э. Век империи /Пер. с англ. 1875-1914. (будь-яке видання).
26. Wilson, P. H. (Ed.). (2008). A Companion to Eighteenth-Century Europe. Oxford: Blackwell.

10. Додаткові ресурси:

1. Навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни «Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки (1870-1918 рр.)» для студентів історичного факультету / Н.Д.Городня. – К., 2019. – 43 с. URL: <http://www.history.univ.kiev.ua/materiali-dlya-studentiv/>
2. Городня Н. Презентації до навчального курсу «Нова історія країн Західної Європи і Північної Америки» на ресурсі Researchgate. URL: <https://www.researchgate.net/profile/Nataliya-Gorodnia/publications>